

□ 98. PHÂN SỐ VÀ PHÉP CHIA SỐ TỰ NHIÊN (tiếp theo)

A – MỤC TIÊU

Giúp HS :

- Nhận biết được kết quả của phép chia số tự nhiên cho số tự nhiên khác 0 có thể viết thành phân số (trong trường hợp tử số lớn hơn mẫu số).
- Bước đầu biết so sánh phân số với 1.

B – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

Sử dụng mô hình hoặc hình vẽ trong SGK.

C – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. GV nêu vấn đề như hai dòng đầu của phần a) trong bài học. Hướng dẫn HS tự nêu cách giải quyết vấn đề để dẫn tới nhận biết : Ăn 1 quả cam tức là ăn 4 phần hay $\frac{4}{4}$ quả cam ; ăn thêm $\frac{1}{4}$ quả nữa, tức là ăn thêm 1 phần, như vậy Vân đã ăn tất cả 5 phần hay $\frac{5}{4}$ quả cam. (Nên cho HS sử dụng đồ dùng học tập để thể hiện nhận biết trên).

2. GV nêu vấn đề như dòng đầu của phần b) trong bài học. Hướng dẫn HS tự nêu cách giải quyết vấn đề (sử dụng hình vẽ trong SGK) để dẫn tới nhận biết : Chia đều 5 quả cam cho 4 người thì mỗi người nhận được $\frac{5}{4}$ quả cam.

3. Thông qua hai vấn đề nêu trên, GV nêu các câu hỏi để khi trả lời thì HS nhận biết :

- $\frac{5}{4}$ (quả cam) là kết quả của phép chia đều 5 quả cam cho 4 người. Ta có :
 $5 : 4 = \frac{5}{4}$.

- $\frac{5}{4}$ quả cam gồm 1 quả cam và $\frac{1}{4}$ quả cam, do đó $\frac{5}{4}$ quả cam nhiều hơn 1 quả cam, ta viết : $\frac{5}{4} > 1$. Từ đó có thể cho HS nhận xét : Phân số $\frac{5}{4}$ có tử số lớn hơn mẫu số, phân số đó lớn hơn 1.

Tương tự, giúp HS tự nêu được : phân số $\frac{4}{4}$ có tử số bằng mẫu số, phân số đó bằng 1 và viết : $\frac{4}{4} = 1$; phân số $\frac{1}{4}$ có tử số bé hơn mẫu số ($1 < 4$), phân số đó bé hơn 1 và viết : $\frac{1}{4} < 1$.

Chú ý : Bài học này rất cần thiết, nhưng nếu dạy quá mức của SGK sẽ có thể gây khó khăn cho một bộ phận HS. Vì vậy, GV cần giúp HS học và hoạt động theo mức độ của SGK. Chưa yêu cầu nêu các nhận xét ở mức khái quát cao hơn.

4. Thực hành

Bài 1 : Cho HS làm bài rồi chữa bài. Chẳng hạn :

$$9 : 7 = \frac{9}{7} ; 8 : 5 = \frac{8}{5} ; 19 : 11 = \frac{19}{11} ; \dots$$

Bài 2 : Cho HS làm bài rồi chữa bài. Chẳng hạn :

- Phân số $\frac{7}{6}$ chỉ phần đã tô màu của hình 1 (Mỗi hình chữ nhật đã được chia thành 6 phần bằng nhau, tô màu cả một hình chữ nhật tức là tô màu 6 phần, rồi lại tô màu thêm 1 phần nữa (của hình chữ nhật kia) tức là tô màu $\frac{7}{6}$ hình chữ nhật).

- Phân số $\frac{7}{12}$ chỉ phần đã tô màu của hình 2.

Bài 3 : HS làm bài rồi chữa bài. Nếu ghi bài làm hoặc bài chữa vào vở thì nên cho HS ghi, chẳng hạn :

a) $\frac{3}{4} < 1$; $\frac{9}{14} < 1$; $\frac{6}{10} < 1$.   b) $\frac{24}{24} = 1$.   c) $\frac{7}{5} > 1$; $\frac{19}{17} > 1$.